

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Slišala sem ptičko pet, zapela je ku-ku!

Ze deset let nam poje ljubljanska kukavica in nam kratki čas in vedri duha in veže našo osamljenost z vesoljnim svetom. »Ku-ku! Ku-ku!...« Moderna tehnika je premagala oddaljenost in osamelost. V najbolj zapuščenih gorati vasi, kamor je redkokdaj zašel časopis in novica šele po tednih in tednih, te ujame najnovejša novost v hipu, ko se je zgodila, in kukavica, ki ti jo je javila, je tako postavila v središče dogajanj. Vas, toliko stoletij odmaknjena svetu, je po zračni niti zvezana s središčem svojega naroda in s svetovnimi mesti sploh, in človek, zakoreninjen le v zemljo in delo, lovi z aparatom kot z rokami dogodke po vsem svetu, naslanja uho na besedo, ki mu jo dan za dnem govori kukavica iz srca naroda; spremlja z mislimi misel učenjaka, ki je iz svoje mrke celice in izmed knjig stopil pred nevidno občinstvo s svojimi odkritji in spoznanji; pleše po godbi nevidnih sviračev, po melodiji, ki je šele pred dnevom pritekla iz tistvarajočega srca, dočim je bil prej navezan na melodijo »slagerjev« izpred desetletij. Moderna tehnika je spremenila pojem podeželja in pomnožila tempo razvoja. Človek, ki še ni videl opere od znotraj in še ni bil v Ljubljani, se lahko udeležuje opernih predstav, največjih koncertov, posluša zvočno dramo, h kateri si v bujni domišljiji lahko misli oblike. Spremlja pogrebe velikih mož, posluša govore svojih voditeljev, sedi kot učenec v šoli in slovkuje za novimi besedami iz tujih jezikov, ki mu jih polaga na jezik učitelj, ki ga ne pozna; okoriisti se z načinom umnega kmetovanja in si uri duha in srce — vse iz središča in po najboljših posrednikih znanstva in vsakterih umetnosti. Nebo, ki je viselo nemo nad vasjo, mrko v viharju in jasno v zvezdni noči, je podeželca samo navdajalo z občutkom majhnosti, oddaljenosti, osamelosti, neskončnosti, v kateri sta samo Bog in zemlja in on sam; to nebo ga zdaj veže z vsemi ljudmi in svetovi, navdaja ga s čustvom bratstva in sožitja množic, zaveda se, da je on samo eden izmed mnogih, preko katerih gre ko blisk novo porojena misel daljnega človeka, ki ti uteši srce in te dvigne v skupnost, narodno in človeško, der te zveže v sovok neba, zemlje, mest in ljudi v intenzivno družno življenje. Zapoje ptička »ku-ku!« v našem gaju, in tisoči in tisoči ji prislulnejo istočasno, tisoči doma in tisoči tam za morji v Ameriki, Avstraliji, kjer nam izginjajo in jim nobena druga pesem ne poje po taktu njihovega srca. In vsi tisoči in tisoči so samo eno, so en narod, ki govori našo lepo besedo, se zira ob njej in se da oblikovati po njenih globokih mislih. »Ku-ku! Ku-ku!« vabi naša ptica po svetu raztreseni plod naše zemlje k sebi, mu baha o lepoti in bohotnem življenju domačije, mu zapoje našo pesem, mu prinaša pozdrave naših gora in dolin in naših mož ter jih kliče pod rodni krov. In prav tako domači kotlini prinaša dihaljin, glas iz tujine in ves svet stisne v tvojo sobo, kjer z družino poslušaj ptičko pet, zapoje ti »ku-ku!«

Vse to je lepota in moč radio-postaje in še mnogo več. Radio je ljudska univerza in glavno sredstvo ljudske prosvete. In po tej svoji nalogi je izrazito kulturna ustanova prav tako potrebna našemu narodu kot univerza in ljudske šole, kajti radio je eno in drugo. Resda radio-predavanja gredo vsa v zrak, toda to, kar ostane v ušesih poslušalcev in najde trden dom v njihovih srcih, to ni zastojno in brezpomembno delo, to je kultura duha in srca, ki plemeniti ljudstvo v vseh smereh in ga dviga v vseh panogah. In glasba, ki zavzema največ ur programa, je tudi najplemenitejša sredstvo za lepoto vzgojo, za čustveno bogatenje naše notranjosti. Danes je že prišel čas, ko si težko mislimo družino, ki bi ne hotela biti v zvezi s to narodno šolo, s to nadaljevalno šolo in kulturnim središčem slovenskega življenja. V desetih letih, odkar nam poje ljubljanska kukavica, se je tudi pri nas radio priljubil in dokazal, da je postal nujen in sestaven del slovenske kulturne rasti, prav tako kot šola ali kot časopisje, in da on bistveno pomaga oblikovati današnje oblike slovenskega udejstvovanja. In pokazalo se je, da je to narodna ustanova, ki se zaveda, da mora vsa ljudska prosveta, glasba, igra pogosti iz narodnega duha, če hoče, da bo plodna in narodu koristna. Zato je povsem pravilno, če ima radio postaja v rokah Prosvetna zveza, najširša ljudsko prosvetna organizacija pri nas, ki je v radio veliko svojega premoženja vložila brez upanja na dohodek, samo iz edinega nagiba, da bi ustanova bila do dna slovenska, kulturna in narodna, kakor tako podjetje in ajena vsebina biti morata. In prav zato ji ob desetletnici moramo biti vsi hvalečni ter njej in voditeljem radio-postaje izreči največje priznanje za delo in trud, ki nista majhna.

Veliko žrtev je pretrpela Prosvetna zveza in voditelji, da ob tako majhnem področju, kakor ga obsega naša banovina, morejo toliko nuditi poslušalcem kakor mnogo večji postaji v Zagrebu ali Beogradu, ki lahko računata na ogromno naročnino. In čeprav je področje, ki ga lahko z naročnino eksplotira naša postaja, razmeroma majhno, pa tudi še v Mariboru in Prekmurju naša kukavica ni slišna, ker ta mesta leže v tako imenovanem »mrtvem« zračnem pasu. In prav tu bi imela naša lepa domača beseda in naša slovenska učenost in glasba posebno poslanstvo, kajti meja je blizu

Berlin: Kolonije nazaj!

Nemško uradno glasilo jasno postavlja kolonialno vprašanje „Krivica se mora popraviti, krivično odvzeta lastnina vrniti lastniku“

Berlin, 26. okt. L. Nemška uradna agencija »Diplomatische und politische Korrespondenz« je objavila naslednji članek, v katerem je prikazano stališče, ki ga zavzema nemška uradna politika v kolonialnem vprašanju.

»Ko smo končno rešili češkoslovaški problem na mirnem način, se nekateri angleški krogi tako obnašajo, kakor da bi imeli povod za novo razburjenje. Očitno vodi delovanje teh krogov ena in ista roka. Ne da bi Nemčija dala kakršenkoli povod, se na vseh koncih in krajih britanskega imperija uprizarjajo manifestacije, v katerih se kolonialno vprašanje prikazuje na takšen način, kakor da je treba z vsemi sredstvi pobijati nemške zahteve.

Vsak del imperija steguje roke predse in že v naprej odklanja sleherni izhod, ki bi mogel pasti njemu v breme. Na drugi strani pa je očitno namen, vleči vprašanje naprej toliko časa, da bi nastopile kake razmere, v katerih bi Nemčija težko rešila kolonialno vprašanje v svoj prid. — Toda takšni poskusi, pa naj prihajajo od odgovornih krogov ali od kogarkoli, ne morejo imeti niti najmanjšega vpliva na delovanje Nemčije.

Sicer pa je že to nemir, ki se pojavlja, dokaz, da se prizadeji krogi zavedajo, da sedanji položaj ni več vzdržljiv. Vsak od njih (mislimo se dominioni), ki vleče sedaj profit od kolonij, bi samo hotel, da bi žrtev prevzel na drugega in da bi ohranil svojo korist.

V Nemčiji vse to vznemirjenje ne napravi nobenega vtisa. Nemčija ne zahteva zase ničesar drugega, kakor kar ji po pravici pripada. To naziranje je Hitler in državni kancler šestokrat pojasnil. Rajh uveljavlja svoje zahteve po oni posesti, ki mu je bila v svojem času odvzeta na osnovi lažnivih trditvev. Komu je bila nemška posest izročena, je za nas malo važno in tudi nas ne zanima, če sedanji posestniki smatrajo, da so jim nemške kolonije koristne in da bi jih le težko pogrešali, ko bi jih morali zopet vrniti.

Nemške kolonije so bile pred 20 leti izročene v izkoriščanje drugim. Zdravo nemško naziranje pa je mišljenja, da postaja rešitev tega vprašanja tem nujnejša, čim dalje obstoječe stanje traja. Rešitev nemškega kolonialnega vprašanja je treba smatrati kot popravilo stare krivice in kot povrnitev lastnine lastniku, kateremu je krivično bila odvzeta. To nemško naziranje je znano vsemu svetu in ne potrebuje nobenih nadaljnjih razlag. Tudi izključuje vsako napačno razlago. Tudi ni treba, da bi pobudo za rešitev problema dajala Nemčija, marveč je to naloga vseh tistih, ki so odgovorni, da se je krivica zgodila.

Italija:

„Vprašanje kolonij - pereče“

Milan, 26. okt. L. »Corriere della Sera« objavlja nemško zahtevo po kolonijah in pravi, da je nemški korak vreden največje pozornosti. Nemčija je že večkrat zahtevala nazaj kolonije, toda L. 1938 je za Nemčijo posebno pomembno. V tem letu, ki je pravo revolucionarno leto, je Nemčija po svoji želji rešila še vsa vprašanja, ki jih je spravila na površje. Zato je tudi kolonialno vprašanje treba danes motriti z novimi očmi. L. 1938 je silno oddaljeno od L. 1937. Zgodovina se danes vrti okrog nove osi. Zato je malokomu mar ono početje, na katerega opozarja nemška uradna agencija. Vse to, kar se počenja na oni strani, je majhnega pomena in je predvsem mnogo manj učinkovito, kakor pa bi bilo še lani. Zato je tudi kolonialno vprašanje, ki je včeraj še spalo, danes postalo pereče.

Končna sprava med Italijo in Anglijo — sredi novembra

London, 26. okt. TG. Angleška vlada je sklenila, da bo v začetku novembra, ko se zbere parlament k rednemu zasedanju, predložila v odobritev italijansko-angleški sredozemski sporazum, ki je bil podpisan v Rimu letos spomladi. Angleška vlada je naziranj, da je odhod 10.000 italijanskih prostovoljcev iz Francove armade zadosten

in z njo tuja kultura. Tako ta obmejna mesta ne morejo slediti Ljubljani v radiu, temveč se namesto nje zatekajo po novice in razvedrilo k tujim radio-postajam, kar je za naše narodno telo neizmerna škoda, rana, ki jo je treba zaceliti. Ali ne slišite, kako toži kukavica: »Ku-ku! Zakaj vas še ni tu?« Na tem mestu smo že pred kratkim opozorili naše oblasti na nujnost in na narodno potrebo in dolžnost, tudi te kraje pritegniti v kulturno sfero slovenskega radio-programa, toda do zdaj še vse brezuspešno, kljub temu, da bi bila ljubljanska radio-postaja sama pripravljena graditi reležno postajo v Mariboru, ki bi bila potrebna, da so vsi kraji Slovenije tudi v radiu osredotočeni okrog enega središča. Zato pa, ko praznujemo jutri desetletnico radio-postaje v Ljubljani, želimo in pribijamo samo to, naj se čimprej ljubljanska postaja razširi za nujno potrebno reležno postajo v Mariboru, da se bo tako ljubeč glas ljubljanske kukavice razlegal po vseh slovenskih logih in klical vse k sebi v krog ene družine: »Ku-ku! Ste tu?« in bi mogli odgovoriti vsi brez izjeme: Smo tu!

Nemčija in Trst

Glasovi o nemški težnji proti Sredozemskemu morju

Pariz, 26. okt. TG. Tukajšnje časopisje je že večkrat namignilo, da bo Nemčija, odkar si je priključila Avstrijo in sudetsko ozemlje, potrebovala tudi na južnem delu države izhodišča na morje. Severnomorska pristanišča so za južne kraje nemške države preoddaljena, da bi mogla trajno prihajati v poštev za vedno večji obseg nemške zunanje trgovine. V nemških gospodarskih krogih v Parizu so celo izrekli mnenje, da bo Italija sama v duhu trdnega zavezništva in prijateljstva, ki jo prešinja do narodnosocialistične Nemčije, predložila pogajanja za pametno rešitev tega vprašanja. Zanimivo je, kar o tem objavlja tukajšnji »Temps«, ki pravi tole:

V gotovih nemških krogih, ki so običajno dobro in pravilno poučeni, izražajo mnenje, da bosta Nemčija in Italija skupno proučili možnost, da bi se pospešila izvozna trgovina kolonialnega blaga iz italijanskega imperija v Nemčijo. Za to pa prihajata v poštev samo dve severnoitalijanski pristanišči, to sta Trst in Genova. V tej zvezi je bilo tako na italijanski kakor na nemški strani izraženo mnenje, da bi bilo najbolje, če bi se v teh dveh severnoitalijanskih pristaniščih, ali vsaj v enem izmed njiju, uredila posebna nemška slobodna zona. O prilagoditvi italijanskih železniških tarifov še za enkrat ni govora.

K temu pripominjajo nekateri drugi francoski listi, da se je nekaj zdelo, da Italija ne bi rada gledala razmah nemškega gospodarstva v

smerni proti Sredozemskemu morju. Ta obzir sedaj, odkar obtoji tesno sodelovanje obeh imperijev, seveda odpade in bo Nemčija smela računati na dobrohoten odmev v Italiji, če bo izrazila željo po lastni svobodni coni v enem ali drugem severnoitalijanskem pristanišču, ker bo s tem postregla tudi Italiji, od katere bo v veliki meri kupovala kolonialne pridelke iz Afrike. Razume pa se, da bi Nemčija radiš videla, če bi ji bil na razpolago Trst, ki je od nemške meje oddaljen samo kakšnih 100 km, in s katerim ima mnogo boljše železniške zveze kakor z Genovo.

„Nemškega imperializma proti Balkanu ni“

Berlin, 26. okt. TG. Nemška revija »Wirtschaftsdiens«, ki izhaja v Hamburgu in ki se podrobno bavi z vprašanji nemške zunanje trgovine, objavlja članek, v katerem želi dokazati, kako brezpredmeten je strah, ki so ga izrazili ponekod na Balkanu, češ da bo Nemčija tja doli razvila svoj gospodarski imperializem. »Dokaz za to, da ne more biti govora o kakšnem nemškem imperializmu,« tako piše revija, »je dejstvo, da Nemčija nikakor ni navezana na uvoz iz teh krajev. Nemški gospodarski štiriletni načrt je od te odvisnosti osvobodil. Iz južnovzhodne Evrope bo Nemčija uvažala samo zaželjene stvari, a ne neobhodno potrebne. Na drugi strani pa je največja želja Nemčije, da bi se južnovzhodne evropske države čim bolj razvijale, kajti Nemčija se mnogo zanima, da bi tamkaj nastopil položaj, ki jo bo popolnoma obvaroval vsake propagande Kominterne.

Ribbentrop v Rim

Pogajanja med ČSR in Madžari obtičala

Pariz, 26. oktobra. b. V Londonu in Parizu so se pozno ponoči razširile vesti, da bo nemški zunanji minister von Ribbentrop že danes popoldne prispel v Rim. Ta vest je povzročila veliko eenzacijo in je potisnila v ozadje obisk poljskega zunanjega ministra Becka pri Hitlerju v Berchtesgaden. »L'Oeuvre« je mnenja, da bo von Ribbentrop s Mussolinijem predvsem razpravljal o zmagi Japoncev in se posvetoval z njim, kako diplomatsko izkoristiti to zmago za okrepitev položaja avtoritativnih držav proti komunizmu. Razen tega bosta oba državnika razpravljala tudi o predlogih, ki jih je Nemčija izročila Poljski v zadevi Podkarpatske Rusije, končno pa se bosta razgovarjala tudi o vojno-političnem osišču med Rimom in Berlinom. Nemčija se je končno-veljavno odločila, da ne bo dovolila skupne poljsko-madžarske meje, ki jo želi Italija, je pa pripravljena svoji italijanski zaveznici iti na roko v nekem drugem področju. Za katero področje gre, zaenkrat še ni prodrl v javnost. Nemška vlada smatra, da se mora madžarsko-češko-slovaški spor rešiti na narodnostni podlagi, pač pa plebiscit, ki ga zahteva Madžarska v posameznih krajih, ni v nasprotju s stališčem Nemčije.

Pariz, 28. oktobra. DNB. Potovanje nemškega zunanjega ministra v Ribbentropa v Rim je izzvalo velikansko presenečenje v francoskem javnem mnenju. Pariški današnji tisk posveča temu

potovanju največjo pozornost, pri čemer ugotavlja, da primanjkuje še stvarnih podatkov, da bi mogli ta dogodek točno presoditi.

Praška vlada sprejme razsodišče Italije in Nemčije

Praga, 26. oktobra. AA. DNB: Ministrski svet je končal svojo sejo, sredi ob 21.30 po osemurnem zasedanju. Na seji, ki ji je predsedoval general Syrový, so bili tudi slovaški in karpatsko-ruski ministri, kakor tudi ekorač vsi načelniki političnih strank, med katerimi je bil tudi general Gayda. Na seji je bilo tudi več višjih uradnikov.

Na seji so izključno obravnavali samo obmejnega vprašanja, in prvi vrsti po predloge, ki jih obsega zadnja madžarska nota. Tukajšnji politični krogi poudarjajo, da so člani vlade silno rezervirani glede novih madžarskih predlogov. Po seji vlade so karpatsko-ruski politiki izjavili, da bodo zaradi trenutnega političnega položaja pokrajino okoli Bereševa odstopili Madžarski, sporni okrajji kakor Sevlus, Mukachevo in Užhorod pa ostanejo na meji Podkarpatske Rusije. Ministrski svet je sklenil, da to stališče podpre s protidokazi, celotno vprašanje pa bo predložil razsodišču. Člane tega razsodišča bi naj imenovala Nemčija in Italija. Če bi Madžarska zahtevala, da naj bo tudi Poljska zastopana v tem razsodišču, tedaj bosta Slovaška in Podkarpatska Rusija zahtevali, da naj tudi Romunija imenuje svojega zastopnika v to razsodišče. Takšen odgovor je češkoslovaška vlada izročila madžarskemu poslaniku v Pragi.

Rusini so med seboj že sprti

Praga, 26. oktobra. o. Dopoldne so se razširili glasovi, da sta dva podkarpatska ministra sklenila odstopiti. Odstopiti sta hotela notranji minister Bačinski in prometni minister Revaj. Oba ministra sta hotela to storiti iz protesta proti predsedniku podkarpatske vlade Brodij, ki se je izrekel za izvedbo plebiscita v Podkarpateki Rusiji.

Kmalu nato pa je češkoslovaška vlada objavila uradno izjavo, v kateri pravi, da je vlada izvršujoč oblast predsednika republike odstavila predsednika podkarpatske vlade Brodija in imenovala za predsednika vlade Vološina. Vološin in notranji minister Bačinski sta pooblaščenca nadaljeovati pogajanja z Madžarsko pri prihodnjih češkoslovaških in madžarskih sestankih.

Nemška manjšina hoče k pogajanjem

Bratislava, 26. oktobra. AA. ČTK: Državni tajnik za nemške zadeve pri slovaški vladi Gar-maschin je poslal slovaškemu ministrskemu predsedniku dr. Tisu brzojavko, v kateri ga prosi, naj eden izmed predstavnikov nemškega življa na Slovaškem pride v delegacijo, ki se bo z Madžarsko pogajala o novih mejah. V brzojavki stoji med drugim to, »da se o usodi Nemcev ne more reševati, ne da bi bil zaslišan zastopnik nemške manjšine.«

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo. Zemunska vremenska napoved: Obdučen dvig temperature v vsej državi. Oblačno in deževno bo v vsej kraljevini. Na planinah utegne snežiti. Prevladoval bo precej močan veter v jugovzhodni in južni smeri.

Stara in nova cerkev na Rakeku

Nova cerkev na Rakeku

Pred 333 leti je tržaški škof Ursin posvetil staro cerkvico, podružnico župnije Cerklje. Dotična listina pravi: »Mi Ursin de Bertis, po milosti božji in apostolskega sedeža škof in knez tržaški, voščimo vsem vernim, sedanjim in prihodnjim, ki bodo to pismo brali ali poslušali, srečo in vse dobro v Gospodu, ter jim dajemo na znanje, da smo s privoljenjem prečastitega gospoda Frančiška, oglejskega patrijarha, škofa tega kraja, s pomočjo sv. Duha z lastnimi rokama posvetili po šegi in navadi rimske cerkve v ponedeljek, 4. julija preteklega leta v cerkvi sv. Urha na Rakeku, ki je cerkniška podružnica, v čast imenovanega svetnika veliki oltar, in da smo vanj položili svetinje sv. Blaža, škofa in mučenca; sv. Krizogona, mučenca; sv. Marka, papeža; in sv. Antona, opata; in da smo podelili odpustke vsem omenjenemu posvečenju priučencim. Tudi podelimo odpustke 40 dni vsem obojega spola, ki bodo to cerkev in oltar obiskali na obletnico njenega posvečenja. Ravno isti dan smo blagoslovili tudi ondoto pokopališče. Dano v Trstu v škofijski palači 4. februarja 1606. Ursin, škof tržaški l. r.«

Stara cerkvica sv. Urha na Rakeku je bila dolga 16 m in 6,5 m široka, zidana iz kamena kakor tudi zvonik.

V teku časa so cerkvico nekoliko spremenili, tako da so stranska vrata na južni strani spremenili v

mažno kapelico in notri postavili oltarček sv. Družine. Ob nasprotni severni notranji steni pa so pozidali oltarček sv. Antona. Ta mala cerkvica, ki je bila zidana ob času, ko je Rakek štel kakih 35 hiš, za sedanjosti časa in razmere — Rakek ima danes čez 200 hiš in okrog 1300 prebivalcev — ni več zadostovala. Saj so se sami otroci meščanske in ljudske šole na Rakeku cerkvico napoknili. Zato so v l. 1934 začeli na iniciativno g. župnika Štrajharja misliti na novo cerkev, v kateri pa bi ostala stara cerkvica in tudi zvonik. G. arhitekt prof. Plečnik in njegov asistent g. inž. arh. Valentinčič sta ustvarila novo svojevredno moderno cerkev, ki bo posvečena Srcu Jezusove-mu. 22. julija 1935 so po ev. maši Rakovčani zabili prve količke in zavijali rokave, pljunili v roke in zapeli so krampi in lopate, vozili so kamenje in pesek na vse pretege, tako da je v septembru 1935 že blagoslovil temeljni kamen prevz. g. škof dr. Rožman. V letu 1936 se ni nič zidalo. Zaradi tega je ta in oni bleknili, češ da bo ta obilica kamena segnila in se bodo gadjje razmnožili. Seve — brez denarja ni nič! V avgustu 1937 se je začelo znova in z novo vneto. Glavno breme so nosili g. župnik Štrajhar, posestnik Godeša, oba ključarja gg. Gabrenja in trgovec Oblak. Večina Rakovcev je obilo prispevala, tako da je za Vse avete l. 1937 bila cerkev dodelana in po dobroti božji čez 14 dni tudi pokrita.

Nova cerkev je dolga 28 metrov, široka 16 m in prereže staro od juga na sever. Zunaj je iz samega rezanega kamena, notranjost iz opeke. Zvonik so lepo očistili vsega ometa in razpoke med kamni lepo s cementom zalili, da je videti kot nov. Okna so betonska. Vsa gradbena dela je izvršila stavbna tvrdka Curk iz Ljubljane izredno solidno in lepo. Streha iz pločevine. V notranjosti bodo trije novi oltarji iz podpeškega kamena, delo g. Vodnika in Tomana, kakor tudi svojevredna obhajilna miza, Tabernakelj, svečniki, obh. vrata, pa je delo bratov Žmuc iz Ljubljane. Nekaj posebnega je kor — stara cerkev sredi nove. Pročelje krasi lepo veliko Katarinino kolo.

Med dobrotniki moramo omeniti prevz. škofa dr. Rožmana in kneza Windschgratza in banovino. Vsi domačini so pa po svojih močeh dali v denarju in le-su ali so pa pomagali z živino in rokami. Pozabili ne smemo g. Hmelaka, ki je vso veliko množico lesa za celotni sežagal. G. župan Modic je se posebno izkazal pri lesu. Pripomniti je treba še, da bo strop v novi cerkvi kasetrin — lesen.

Reči moramo, da so Rakovci lahko ponosni na svojo novo cerkev in jim ni žal za obilno delo in žrtve. Bog daj, da bi kmalu dobili v svojo cerkev tudi duhovnega očeta, ki so ga tako potrebnili. Posvetil bo cerkev 30. oktobra 1938 škof g. dr. Rožman. Pridite in pogledite in tudi dajte kaj Boga na obresti! Bog bo obilo plačal. Vsem skupaj: Bog v svoji dobroti bodi plačnik!

V Ljubljani bo 24.000 volivcev Reklamacijskih predlogov je bilo vloženih 2432

Ljubljana, 26. oktobra.

Največje delo z volitvami v Ljubljani je do sedaj gotovo imel mestni domovinski urad, ki je volivni imenik izpopolnil do skrajnosti in do največje možnosti. Od 11. oktobra dalje so uradniki in uslužbenci domovinskega urada delali v dveh partijah, ko so vsak dan prihajali v pisarno ob 7.30 in delali do 12. popoldne pa spet od 14 pa do 21, drugi so pa delali od 7.30 do 14 in od 17 do 22, večkrat pa tudi do 23 in štiri noči celo do 1 po polnoči. Niti nedelje niso imeli proste, ker so delali od 8 do 13 in od 17 do 23. Še v torek, zadnji dan za reklamacije, so podaljšali rok do 20 in delali čez 1 po polnoči. S tem podaljšanjem roka so omogočili mestni uslužbenci strankam, da so se lahko poslužile svoje pravice in izpopolnile volivni imenik do skrajnih meja. Prvotno je bilo v volivnem imeniku vpisanih 22.659 oseb. Najprej so bili izločeni vsi mrtvi, da je odpadlo 200 volivnih upravičencev. Popraviti je bilo treba tudi druge napake prejšnjih let in je bilo zato izločenih blizu 30 imen, ki so bila v volivnem imeniku vpisana po dvakrat. Zaradi reklamacij je prišlo v domovinski urad 6494 oseb, ki je bilo treba zanje ugotoviti najrazličnejše podatke in opraviti najrazno-vrstnejše poizvedbe. Poleg tega je pa domovinski urad dobil od 103 ljubljanskih državnih in samoupravnih uradov sezname uslužbencev s 6491 imeni, da je torej domovinski urad pregledal in poiskal razne podatke vsaj za 13.000 oseb! Kdor pozna natančno delo pri reklamacijah, ta bo znal tudi ceniti delo mestnih uslužbencev, ki so tako velikansko delo opravili v tako kratkem času. Pri tem pa moramo pomisliti tudi na to,

da se je pri prejšnjih volitvah priglasilo za informacije največ 4000 oseb.

Vseh reklamacij je bilo vloženih 2432 in je bilo med temi 1749 predlogov za vpis, 379 predlogov za izbris in 304 popravki imen in naslovov ter podobnih podatkov. Pri vsakem imenu je bilo treba pregledati najrazličnejše listine in jih primerjati z vpisi v starem volivnem imeniku ter naposled seveda tudi vse vpise pravilno popraviti in dopolniti. Vrh vsega tega so bili pregledani podatki vseh moških, starih nad 21 let, ki so se izselili iz Ljubljane. Poleg te priprave je pa domovinski urad hkrati obvladal tudi vse delo nove volivne kartoteke, ki je sestavljena po najmodernejših načelih in nudi mnogo večje jamstvo za pravilnost vpisov, nego so jih nudili dosednji evidenčni listi. V kartoteko so bile sproti vpisane vse spremembe, ki so bile uradno ugotovljene. Pri sestavljanju kartoteke in volivnega imenika je bilo vodilno načelo največje popolnosti, hkrati je pa vodila pri tem napornem delu mestne uslužbenke predvsem pravilnost in uslužnost napram strankam, kar je domovinski urad dokazal tudi s tem, da je podaljšal rok za vlaganje reklamacij. Pri tem delu je domovinski urad med drugim izdal n. pr. tudi 454 potrdil o domovinstvu. Ker je domovinski urad že prej pripravil kartoteko, je bilo samo z njo stroškov okrog 30.000 din, toda denar ni izgubljen, saj je naše mesto tako z velikimi žrtvami pridobilo v resnici vzorno popolno volivni imenik in popolnoma zanesljivo kartoteko.

Če bodo vse reklamacije potrjene, bomo imeli v Ljubljani 24.029 volivcev.

Vozni red v Ljubljani o Vseh svetih

Uprava policije odreja sporazumno z mestnim poglavarstvom glede prometa ob priliki praznika Vseh svetnikov sledeče:

1. Dne 30. X., 31. X., 1. XI. in 2. XI. 1938 je dovoljen na pokopališču k Sv. Križu za vsa vozila brez izjeme, vključno tudi kolesarje, samo enosmerni vozniki promet.

Dovoz je dovoljen po Smartinski cesti, Savski cesti in Med hmeljniki.

Odvoz izpred pokopališča pa po cesti, ki vodi v Tomačovo, Linhartovo cesti v smeri proti Tyrševi cesti. Za vozove s konjsko vprego pa po cesti, ki vodi v Jarše. Pokopališki ulici, mimo Kemine tovarne in dalje skozi Predovnicevo ulico proti mestu.

2. Električna cestna železnica, ki bo vozila vsaki dva minuti, bo imela pred pokopališčem posebno postajališče za izstop in posebno postajališče za vstop potnikov.

3. K pokopališču Sv. Križa bosta vozila te dni tudi dva avtobusa, ki bosta obratovala na sledeči krožni poti: Krekov trg, Kopitarjeva ulica, Zmajski most, Rešljeva cesta, Komenskega ulica, Vidovdanska cesta, Vrhovčeva ulica, Jegličeva cesta, Smartinska cesta, Savska cesta, Med hmeljniki, Pot. v Tomačovo, Linhartova ulica, Tyrševa cesta, Prišernova ulica, Marjina trg, Stritarjeva ulica, Pred škofijo, Krekov trg. Kakor tramvaj, bosta imela tudi avtobusa pred pokopališčem, v bližini tramvajskega postajališča, posebno postajališče za izstop in posebno za vstop potnikov. Razen tega bosta postajala in sprejemala potnike na Krekovem trgu, na Taboru, pri kavarni Evropa, pri nebotičniku in pred magistratom. Za enosmerni vožnjo do pokopališča, odnosno od pokopališča nazaj v mesto se bo plačalo 2 din, tja in nazaj, odnosno za vso krožno pot pa 3 din.

4. Vsako prenatrpanje vozil je v smislu obstoječih predpisov strogo zabranjeno in imajo sprevedniki, odnosno šoferji, sprejeti le ono število potnikov, kolikor je komisijonelo dovoljenih mest (sedevcev in stojalšč). Varnostni organi imajo nalog, da vozila, ki bi bila prenatrpana, izločijo iz prometa ter jim zabranijo nadaljnje obratovanje. Zaradi tega se tudi obilnostno opozarja, naj ne silijo v vozove, ki so že z največje dopustnim številom potnikov zasedeni.

5. Za pripravo avtomobile in avtozvočak je dovoljen pred pokopališčem poseben park, poseben park tudi za konjsko vprego; kolesarjem je dovolj koles pred pokopališčem prepovedan. Vsi kolesarji bodo morali pustiti svoja kolesa na za to določenem prostoru.

to je na trikotnem vogalnem zemljišču, kjer se steka Savska in Linhartova cesta.

6. Glede parkiranja vozil, kakor tudi glede vožnje same, so morajo vsi vozači, brez izjeme, strogo ravnati po navodilih službojočih varnostnih organov.

7. Obilnostno se opozarja, da je vstop na pokopališče dovoljen izključno pri vratih na desni strani cerkve (ki so navadno zaprta), izhod pa je izključno skozi leva vrata (to je med cerkvijo in uravnim poslopjem pokopališča).

8. Obilnostno, posebno starši z otroki se opozarja, naj se tam, kjer ni hodnikov, strogo držijo desne strani ceste, da se s tem izognejo nevarnostim in da ne ovirajo po nepotrebnem prometa.

9. Obilnostno se ponovno, kakor vsako leto, opozarja, da je hoja in stopanje na grobove prepovedana. Varnostni organi imajo strog nalog, da vse take osebe legitimirajo in prijavijo, ker se bo proti njim postopalo zaradi poškodbe tujeja imetja.

10. Kontno se opozarja obilnostno, da se bo nahajala stojalna mestna socialna akcija na vzvišenem prostoru pred pokopališčem, to je na desni strani ob koncu ulice Med hmeljniki. S tem bo vsakemu obiskovalcu grobov omogočeno, da počasti spomin svojih rajnikih z malenkostno odkupnino v prid m stnih ubogih. — Upravnik policije: Dr. Hacin Lovro. a. z.

— Dvodnevni avtobusni izlet v Benetke od 13. do 14. novembra za znižano ceno 240 din. Prijave sprejema do 6. novembra Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel »Slon«, telefon 26-45.

Po nepredvidnosti ustrelil prijatelja

Maribor, 26. oktobra.

V »Slovenca« smo avoječaso obširneje poročali o tragičnem dogodku, ki se je pripetil dne 19. avgusta t. l. v Dornavi. Tam je po nesreči ustrelil mladi akademik Ludvik Osterc iz Ljubljane svojega prijatelja, gimnazijca Maria Bolaffia, sina znanega ljubljanskega veletrgovca z vinom. Dogodek se je takrat pripetil na sledeč način: V Moškajncih sta bivala več časa na Bolaffijevem posestvu domači ein Mario ter akademik Ludvik Osterc. Mario je študiral privatno na ptujski gimnaziji, Osterc pa ga je instruiral. Ob koncu šolskega leta je napravil Mario izpit čez štiri gimnazij-ski razred v Ptuj ter je dobil kot nagrado zato od svoje tete 1000 din. S tem denarjem sta hotela mlada fanta napraviti izlet na kolesih po Italiji. V ta namen sta si dala napraviti pri krojaču Top-laku v Dornavi športne hlače. Dne 19. avgusta sta šla h krojaču, da hlače pomehta. Mario je vzel s seboj tudi pištolo znamke Steyer, ki jo je imel

Suh sobni zrak
škoduje koži!
Skrbite zato vedno za
živo in zdravo barvo lic!

ELIDA IDEAL KREMA

... zaradi vsebine hama-melisa posebno učinkovita

Kaj bo z mariborsko Glasbeno Matico? Doživela je hudo krizo, sedaj ji je še Sokol odpovedal njene prostore v Unionu

Maribor, 26. okt.

Snoči je bil v društvenih prostorih v Unionu občni zbor Glasbene Maticice v Mariboru, ki ga je vodil predsednik dr. Rudolf Ravnik. Občni zbor je bil srednje obiskan. Poleg predsednika, ki je podal v splošnih obriših položaj Glasbene Maticice, so poročali še tajnik Bertonec, blagajnik Maks Merčun, gospodar Drago Gračner, arhivarka Marija Rozmanova, načelnik pevskega zbora Faganelli, načelnik orkestra inž. Ranc, za glasbeno šolo in šolski kuratorij dr. Ravnik, o poslovanju koncertnega biroja pa je pisмено poročal oboleli Janko Arnuš.

Iz vseh poročil se je zrcalilo veliko delo, ki ga je opravljala ta važna kulturna ustanova na severni meji v pretečenem letu, starih pa se je

tudi prikrita skrb, kaj bo z Glasbeno Matico v bodoče. Društvo je preživelo letos že notranjo krizo, sedaj pa ga je zadel nov, še mnogo hujši udarec, odpovedani so mu dosedanja učni in poslovni prostori v Unionski dvorani. Društveno vodstvo se je v preteklem letu z veliko energijo zagrizlo v razne pereče probleme, ki so ovirali delo društva. Tako se je predvsem začela borba proti pretirani birokraciji poslovanja, ki se bo pomenostavilo z izpremembo pravil. S tem bo podana večja samostojnost in iniciativnost posameznim od-sekom za njihov delokrog. Težke naloge je pred-stavljalo vprašanje ureditve učiteljskih prejemkov. Rešitev tega vprašanja je povzročila v društvu dirigentsko krizo, ker ravnatelj šole in dirigent zbora Marijan Kozina ni pristal na nove pogoje, ki mu jih je društvo stavilo, ter je od-stopil. Glasbeni Matici se še ni posrečilo dobiti nadomestila. Dirigent radioorkestra ljubljanske oddajne postaje prof. Šijanec ni mogel sprejeti mesta stalnega dirigenta. Vodstvo društva je letos sklenilo ločiti vodstvo šole od dirigentskega vprašanja, da se tako obvaruje šola neprijetnih pre-tresljajev, ki jih povzročajo take krize. Pevskemu in orkestralnemu odseku bo na pristo dano, da si sama vsak zase, ali pa skupno izbereta dirigenta. Društvo je imelo 188.373 din prejemkov in 194.858 din izdatkov. Pevski zbor zelo čuti dirigentsko krizo ter število pevcov pada. Šele, ko se je zve-delo, da je zbor povabljen na turnejo v Švici, so se začeli pevci zopet živahno oglašati. Za dolgo-letno delovanje v zboru je JPS odlikoval pet član-ov zbora. Razveseljiv napredek kaže društveni orkester, ne sicer tako po številu članov, kakor po številu in kvaliteti koncertov. Vsi koncertni nastopi orkestra so lani odlično uspeli. Najvaž-nejša društvena ustanova je glasbena šola, ki de-luje že 20 let. Šola uživa v Mariboru splošno za-upanje. Lansko leto je imela ob zaključku 194 učencev. To število od leta do leta narašča. Uči-teljski zbor se je letos skrčil na 6 rednih in 1 honorarnega učitelja. Novi proračun predvideva za prihodnje leto 163.000 din dohodkov in 139.500 din izdatkov. Članarina bo ostala ista kot dosedaj — 25 din. Sledile so volitve ter so bili izvoljeni: za predsednika dr. Rudolf Ravnik; v vodstvu pev-skega odseka so: dr. Crnek, Rozmanova, Bertonec, Severjeva (namestnik Jarc); orkestralni od-sek: inž. Ranc, prof. Sterniša, Dragica Nežić (na-mest. Drago Gračner); zastopniki staršev: Maks Merčun, Dr. Snuderl, Franjo Martine (namestnik Simončič); v šolski kuratoriji so določili kot zastop-nik staršev veterinar Škofic. V nadzornem odboru sta Jaka Novak in mag. uradnik Leskovšek.

Velike tatvine usnja pred sodiščem

Ljubljana, 26. oktobra.

Mali kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Breljha je danes razpravljal o velikih tatvinah usnja in usnjenih izdelkov, ki segajo že tja v leto 1935 nazaj in je bil oskudovan sedlar-ski mojster Fran Požar za najmanj 55.000 din. Pri njem sta bila kot sedlarska pomočnika zaposlena Janez Kupec, doma iz Rogatca-Slatine, in Anton Mertel z Dovjega na Gorenjskem. Sprva sta oba sporazumno jemala usnje in razne torbice ter jih dalje prodajala. Pozneje, ko je bil Kupec odovol-jen, je pa kradel Mertel in blago izročal prvemu. Na sled tem tatvinam je prišel Požar šele letos. Pred senatom sta oba tatvine v bistvu pri-znala, sporno je le nekatero blago, za katero tr-dita, da sta kupila pri raznih ljubljanskih in drugih trgovcih. Razprava je bila preložena, da sodišče zaelisi še strokovnjaka glede vrednosti blaga.

Mali senat je obsodil nepoboljšljivega tatu, vlačugarja in delomržeža Jožeta Gojčnika, rodam iz Gradca, ki je letos 17. julija ponoči odnesel iz gostilne Terezije Lukežve v Kranju večji zavoj perila in obleke v vrednosti 272 din na škoda delavca Koširja. Gojčnik, ki se izdaja tudi za »ma-lega Beneša«, je tatvino tajil. Bil je obsojen na 6 mesecev strogega zapora. I

Film, ki ga mora videti vsaka ženska — vsak moški!

Na letošnji Bienali v Benetkah odlikovana češka filmska umetnica po romanu Marije Majerjeve.

Danes premiera ob 16., 19. in 21. uri!

Nedolžnost

Film čistosti in lepote ženske duše, film ljubezni in erotike...

Lida Baarova

Adina Mandlova, Ladislav Boháč

Kino Union Tel. 22-21

Pretrsljiv papežev govor

Papež o preganjanju katoličanov po nekaterih državah

Pretekli teden je papež v Castel Gandolfo sprejel člane mednarodnega kongresa za cerkveno arheologijo. Papež je sprejel člane (bilo jih je nad 300) nagovoril v daljšem govoru, ki je v njem med drugim dejal tudi tole:

Najprej je označil velik pomen zgodovine v življenju narodov. Že sveto pismo pravi, kaj je zgodovina, da je tisto, kar je bilo in tisto, kar bo. Toda narodi in posamezni ljudje se malo brigajo za nauke zgodovine, zlasti pa jim ni mar krščanska zgodovina. Nato je papež dalj časa govoril o važnosti krščanske arheologije, nakar je prešel na današnje razmere Pravi: Nekateri bi radi znova oživel Julijana Odpadnika z njegovimi nad vse žalostnimi preganjanji. Ta Julijanova preganjanja bi bila mogla biti najbolj krvava in najbolj divja. Niso pa bila taka zgolj zaradi tega, ker Julijan prav takih preganjanj ni hotel in se jim je hotel izogniti. Tisti, ki so ta preganjanja vodili zoper krščansko cerkev, so bili silno oprezní, zvijačni in dvolični. In te vrste preganjanja hočejo sedaj ponoviti. Današnji preganjalci gredo po Julijanovih in Judovih stopinjah.

Nato je papež navzočne opozoril na stvari, ki so bile predmet pisanja v listih, in na objavljene govore odgovornih činiteljev. To je silno pretreslo poštení svet, ki je vajen poštenih stvari. Ta preganjanja, ki pa jih kljub vsakodnevnim dejstvom tuje, more papež dokazati vsak dan na podlagi popolnih dokazov. Ta preganjanja in vsak dan nove, silne grožnje more papež le globoko obžalovati. Tega ne trdim le kot papež in oče krščanstva, marveč tudi kot človek, zlasti še kot človek, je zaklical papež. »Res slabo služi človeškemu dostojanstvu, kdor je dopustil, da smo prišli do tja, do koder je prišel Julijan Apostat, čeprav tudi on ni bil prvi, ki je kristjane same krive delal za svoja preganjanja, s katerimi je kristjane tepel. Isto je pred njim delal že Neron, ki je zažgal Rim, da je potem sledilo preganjanje kristjanov.

To se tudi dandanes neprestano in venomer dogaja, kristjanom hočejo naprtili odgovornost za preganjanja, ki naj jih bodo deležni. To je res čudna stvar in smo daleč zašli. Moram pa povedati, da vsakršno preganjanje, ki zadeva samo enega sina, ki nam je bil zaupan od Jezusa Krista, udarja tudi papeža. Vendar naj se verniki ne plaše. Papež je optimist, a ni pesimist. Treba pa je to besedo dobro razumeti. Papež je optimist za prihodnost, ker je dandanes stvar taka, kakršno je dovolil Bog. A Bog dovoljuje, da tudi ljudje postavljajo svojo roko tjakaj, kamor je On dal svojo. To je smisel zgodovine siromašnega človeštva in bede človeške nesreče. Prihodnost pa je v rokah Stvarnika. Te roke pa so dobre. In velike stvari slušajo Boga, ne pa ljudi.

V tolažbo vernikov daje sv. oče poseben blagoslov, ki je blagoslov 80 let. 80 let je v zgodovini narodov malo, mnogo pa je v zgodovini posameznega človeka, zlasti pa dandanašnji.

Nato omenja papež, da je v teku svojih 80 let videl vstajati in pasti hegemonije Napoleona III., Bismarcka in Viljema. Vidimo vstajati pred svojimi očmi tudi druge nove stvari, vidimo njihov razvoj, moramo pa samo to vprašati, kaj bo naposled ukrenila Previdnost božja. Vsi ti dogodki so pač takšni, da skušnja in nauk iz vsega tega more le tako govoriti: Velike stvari so v božjih rokah in ne v človeških.

Težki in polni opominov so dogodki, ki jih je papež opisal poslušalcem. Ljudje in dogodki vseh narodov, prestolov in republik, dvignjenih oltarjev in izbrisanih prah, vojske in mir, ki niti ni bil mir. Vse to se je vrstilo pred očmi poslušalcev ter potrdilo resnico, da dogodki ne slede vodstvu človeških rok, marveč da so ti dogodki znamenje božjih rok. Sveti oče bi bil Bogu hvalečen za skorajšnjo smrt. Če pa ga Bog še hoče ohraniti živega, naj mu dovoli storiti kaj za splošno blaginjo.

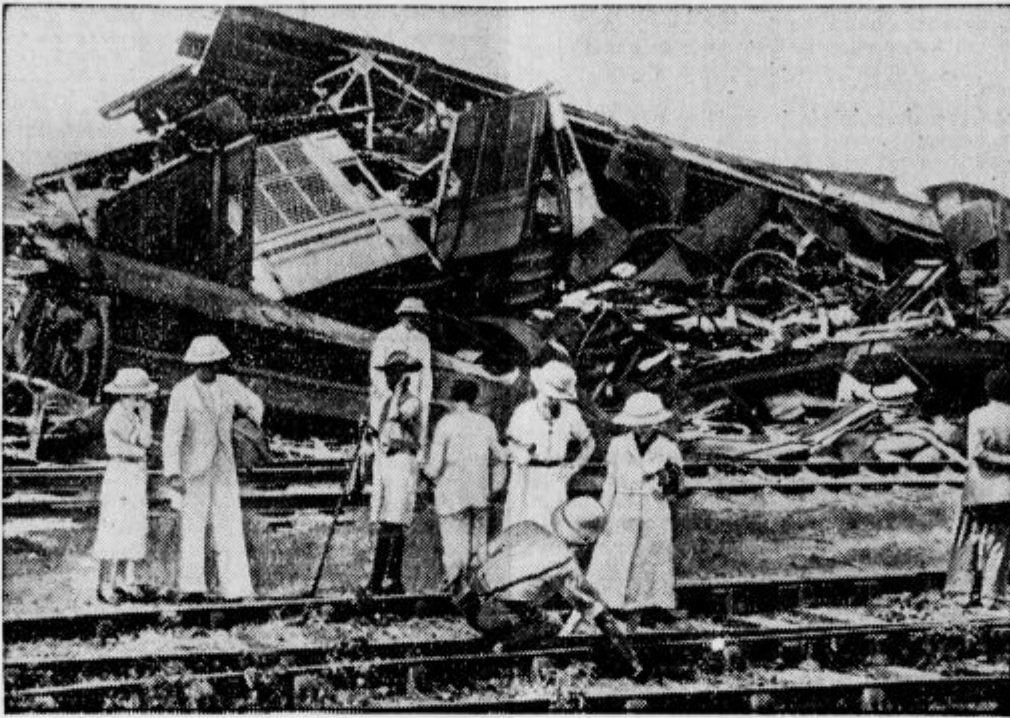
»Za splošno blaginjo« glejte, to je politika svetega očeta! Toda laž je, laž je, laž je, ki je nikdar ne moremo dovolj pobijati, kadar kdo svetí stolici, to je papežu, pripisuje, da vodi drugo politiko, razen časti božje in blagra člo-

veških duš. Papež ima samo eno politiko, od katere ga nobena sila sveta ne more odvezati ali razbremeniti: čim več storiti za splošni blagor. Tako politiko je papež vedno vodil in jo bo vodil, dokler mu bo Bog dopustil možnost, moč in milost za to. »V resnici je milost, če se v tej starosti in po tolikem trpljenju, ki je vsem znano, čutimo še tako močne, da moremo še kaj storiti za to veliko družino, ki se razprostira po vsem svetu ter obsega vse sinove, ki nam jih je Bog dal!«

Proti salzburškemu škofu

Salzburg, 25. oktobra. V salzburškem gledališču je bilo veliko zborovanje narodno-socialisti-

ne stranke proti nadškofu Waitzu. Glavni govornik Springenschmid je izjavil, da naslov salzburškega nadškofa »primas Germaniae« škofu služi samo za uveljavljanje srednjeveške nadoblasti rimskih papežev nad Nemci, namesto da bi se škof čutil zaradi svojega naslova tembolj odgovoren pred nemškim rajhom. Po uničenju markizma je ostala, tako je izvajal govornik, sedaj samo še katoliška Cerkev, ki seje razdor v nemški narod ki ga je zedinil Adolf Hitler. Treba je »Cerkvijo poravnati račune za vse zločine, katere je napravila krščanska korporativna država, namreč Avstrija pod cerkveno patronanco. Tudi po 11. marcu avstrijski škofje intrigirajo proti nemški enotnosti in so se v septembrski krizi pokazali kot izdajalci domovine.

Na železniški progi blizu Kalkute v Indiji je skočil s tira ekspresni vlak. Ranjenih je bilo 30 ljudi. Slika nam kaže, kako je bilo vse drobno in je le čudno, da ni noben človek mrtev

Pilot je zbežal iz letala:

Letalo samo brez pilota letelo 500 kilometrov

Nad malo severnoameriško vasjo blizu Luke Boston so te dni tamkajšnji vaščani videli razburljive akrobacije neznanega letala, ki se je prekopicavalo po zraku. Naenkrat je letalo z bliskovito naglico začelo padati na zemljo in vsi prebivalci so bili trdi od groze, da bo sedaj letalo s pilotom vred na tleh razbito. Alarmirana je bila medtem že gasilska straža, ki je v silnem diru hitela na kraj, kjer naj bi letalo padlo. Toda letalo se je tik nad zemljo znova dvignilo ter letelo naprej. Nato je znova kazalo, da pada, nakar je gasilska straža v svojem avtu hitela tjakaj na pomoč. Pa se je letalo znova dvignilo. Tako je letalo gasilce imelo za norca še precej časa. Vsi ljudje so bili prepričani, da vodi letalo pilot, ki je znorel. Če pol ure je trajal ta lov gasilcev za norim letalom. Nazadnje se je gledalec zazdelo, da je motor v zraku zastal. Kakor da bi bilo letalo v zraku res obstalo, nato pa se je sunkovito obrnilo ter začelo padati. In je treščilo z vso silo na zemljo, kjer se je razbilo. Padlo je naravnost na vaško pokopališče.

Takoj je bila na kraju nesreče požarna bramba, ki je začela razgrevati razvaline ter iskati nesrečnega letalca, ki je bil seveda ubit. V svoje veliko začudenje pa so vaščani ugotovili, da letalečevega trupla ni nikjer, torej tudi letalca in pilota v letalu ni bilo, ko je padlo in ko se je premetavalo po zraku. Letalo je torej brez pilota letelo nad vasjo ter prevračalo kozo. Kmalu nato je o tem skrivnostnem letalu poročalo vse ameriško časopisje.

Sele potem, ko je časopisje razobnalo vso zadevo, je prišla resnica na dan. Časopisi so kajpada iz te skrivnostne zadeve naredili, kakor je tudi umevno, še večjo senzacijo. Poročali so namreč, da je bilo razbito letalo tiste vrste, ki se da voditi s tal ter da zato ni bilo pilota v letalu. Kmalu pa se je razvedelo, da je tisto letalo sicer imelo pilota, da pa je tisti pilot še precej poprej s padalom skočil iz letala, nakar je letalo samo letelo naprej. Tisti letalec se je bil namreč sam zgledal ter povedal, da je skočil iz letala, ko je letel nekako nad letališčem v Washingtonu. Ko je v časopisih bral, kaj se je zgodilo z njegovim letalom in kje je padlo, je imel za svojo dolžnost, da javnosti sporoči vse okoliščine. Takole je pripovedoval:

Ko je nekaj časa letel, se mu je naenkrat zazdelo, da njegovo krmilo ne deluje v redu. Bil je prepričan, da se je utrgala vrv, ki vodi krmilo. Ko je v istem trenutku še velik sunek vetra pretresel letalo, je bil prepričan, da se bo zgodila nesreča, nakar je planil iz letala in se s padalom srečno rešil na tla.

Ko pa je bil enkrat na tleh in je gledal, kaj se je zgodilo z letalom, je bil strašno presenečen, ko je videl, da letalo brez njega mirno plove naprej. O tem je takoj obvestil svoje nadrejene oblasti na svojem letališču, ne da bi se bil še dalje zanimal, kaj je bilo z letalom. Šele, ko je sedaj v časopisih bral, kaj sodijo o letalu, ki je delalo take kolobocije v zraku, je imel za svojo dolžnost to javno povedati. S tem je dognano, da je letalo brez pilota preletelo v 3 in pol urah celih 500 kilometrov. Kaj takega se še ni nikdar zgodilo.

Na podlagi pilotovega pripovedovanja je takoj odšla k razvalinam letala posebna komisija, ki naj bi dognala, kako in kaj je s pripovedovanjem tistega pilota. Natančno so preiskali razvaline tistega letala in dognali nekaj, zaradi česar se sedaj tistemu pilotu smeje vsa Amerika. Komisija je ugotovila, da je bilo kr-

Črni sultan in podarjeni avto

V sredini črne Afrike v severni Rodeziji, ki spada pod angleško oblast, imajo Zamorci še svojega sultana, ki so ga Angleži pustili na njegovem mestu, ker je mož že precej star, drugače pa pri rojakih priljubljen. Torej so mu pustili senco nekdanje veljave ter mu priznavajo nekako vladarsko čast. Sultanu je ime Sabi in je drugače premožen človek. Ker že toliko časa vlada svoj narod, mu je angleška kolonialna oblast hotela dati nekako svoje priznanje. Podarili so mu avtomobil. Toda, ker so Angleži silno varčni ljudje, se jim je škoda zdelo, da bi temu zamorskemu sultanu podarili nov avtomobil. Zato so od nekd dobili prastar Fordov avto, ki je menda prvi prišel iz Fordovih tovarn. To se je Sabiju, ki se zaveda, da je mož kraljevske krvi, za malo zdelo. Najrajši bi bil stari zaboj vrnil. Vendar ni hotel biti nevljuden, zlasti ker se ni hotel zameriti.

Izmislil si je drugo stvar. Avtomobil je najprej treba preizkusiti, ali je varno na njem se voziti. Že drugi dan je velel svojim Zamorcem, naj avto rinejo visoko v hrib, odkoder vodi še precej ravna cesta naravnost v dolino. Ko so Zamorci avto pririnjili na vrh hriba, so ga tamkaj obrnili nazaj proti dolini, nakar so mu trdno privezali krmilo in ga porinjili navzdol.

Nov ameriški protiletalski top, ki je dobro skrit sodeloval pri zadnjih ameriških manevrih

V skladišču pozabljeni okostnjaki

Zadnje dni preteklega tedna so listi iz Trsta poročali, da so tamkaj našli v ondotni luči več mrličev, ki so bili najbrž mornarji potopljene avstrijske bojne ladje »Wiene«, katero je bil leta 1917 potopil italijanski podmorski čoln. V tej obliki je bila tista novica še precej nerazumljiva. Štvar je bila namreč taka:

V zapuščenem skladišču luškega poveljstva so nekeje v kotu našli star zaboj, ki je bil poln in zabit. Ko so tisti stari zaboj odprli, so našli v njem človeške kosti. Nato so oblasti zadevo natančno preiskale ter dognale, da so to okostnjaki tistih nesrečnih mornarjev, ki so bili z ladjo »Wiene« vred utonili leta 1917. Tistega leta se je bilo namreč italijanskemu brzemu bojnemu čolnu posrečilo, da je vdrl v tržaško luko ter tamkaj potopil avstrijsko bojno ladjo. Prav od blizu je namreč spustil svoj torpedo v veliko oklopnico, ki se je pri prici potopila. Moštvo avstrijske oklopnice je takrat po veliki večini spalo, zato je večidel moštva utonilo. Siromaki, ki so spali v svojih kajutah, niso namreč mogli pravočasno prihiteti do reševalnih čolnov. Mnogo mornarjev pa je voda v kabinah zalila prej, preden so mogli sploh vrata odpreti.

Italijani so potem leta 1924 dali potopljeno avstrijsko oklopnico dvigniti ter so v njenih kabinah našli mnogo človeških trupel, katere so potem pokopali na tržaškem pokopališču. V dvignjeni ladji zbrane človeške kosti so spravili v posebne zabojke, nakar so jih pokopali. Kdo ve, kako se je moglo zgoditi, da je en zaboj ostal v skladišču luškega poveljstva, kjer je ostal pozabljen. Sedaj so tisti zaboj po naključju našli, nakar so kosti pokopali.

milo docela v redu in da ni bilo na njem prav nobene napake. Pač pa je razburjeni pilot prezrl, da se je avtomatično krmilo malce zaskočilo, kar bi bil s pritiskom enega prsta lahko popravil. Pa je mož pozabil pogledati, marveč se mu je bolj mudilo skočiti iz letala. Zaradi tega se bo nesrečno-smešni pilot moral še pred sodniki zagovarjati.

»Gospod ravnatelj se je odpeljal v Avstralijo. Ali ga želite počakati?«

Iz bojov v Palestini: Člani domačinskega policijskega zbora odnašajo truplo svojega ustrelenega tovariša z bojišča

Angleške straže v Palestini gonijo ujete Arabce v ječo

Kako se čebele sporazumevajo

Profesor pl. Frisch z monakovske univerze se že mnogo let peča s čebelah. Znano je, da se takoj nabere na pasišču, ki ga je slučajno od krila kaka čebela, polno drugih čebel iz njenega panja. Kako neki more čebela svojim sodelavkam dopovedati, kje je kako novo dobro pasišče? To vprašanje je belilo učenjaku glavo. Dal si je narediti umetne panje s steklenimi okni. Čebele tistega panja pa je zaznamoval s pelerimi različnimi barvami in s številkami. Nato pa jih je opazoval:

Prva čebela, ki je našla novo skladišče medu, se ga je brž nasrkala, ga nesla nazaj v svoj panj, kjer je breme odložila. Nato pa je začela takoj plesati. Celo minuto se je čebela vrtela zdaj na levo, zdaj na desno. Potem je svoj ples ponavljala v drugem kotičku svojega panja. Medtem je iz neke žleze v trebuščku spuščala nekako dišečo snov.

Ko je bil ples končan, so začele čebele druga za drugo, vendar posamič odhajati iz panja. Čebela vodnica jim ni povedala le tega, kam naj lete, marveč celo to, na kateri cvetlici naj iščejo med. Ni minilo dosti minut, ko je na tisti cvetlici že kar mrgolelo čebelic. Niso pa šle kar za svojo vodnico, marveč so letele v presledkih za njo, tako da je niti videle niso, kam leti. Docela same so znale najti kot k medu.

Robert Coulondre, novi francoski poslanik v Moskvi.

Radio

Programi radio Ljubljana:

Cetrtek, 27. oktobra: 12 Valčki, poško in koračnice (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Sramek (Skerjanček) — 14. Napovedi — 18. Pester spore — Radijskega orkestra — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Telovadno predavanje — 19.30 Wagner: Rienzi, zadnji trihni, uvertura (plošče) — 20. A. Medved: Viljem Ostrovrhar, tragedija v 5 del. — 22. Napovedi, poročila — 22.15 V oddaji igra Radijski orkester.

Petek, 28. oktobra: 11 Šolska ura: Ob 10. letnici naše radio postaje (g. Vekoslav Mlekun): Naše osvobodjenje (ga. Mira Engelmann); Proslava »Jadranskega dne«, vodi g. Viktor Pirnat — 12. Pesmi iz naših dolin in planin (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14. Napovedi — 18. Šolska ura: Vseživina pravi (ga. Cirila Vračko) — 18.20 Slavno pevke (plošče) — 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Leben) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Čeli in cerkve občine — tvorci družbe XV. stoletja (prof. Spasije Vasiljev) — 19.50 Zanimivosti (g. Mirko Javornik) — 20. Jubilejni koncert v proslavo 10-letnega obstoja Radio Ljubljane. Sodelujejo: ga. Pavla Lovšćetova, koncertna pevka, g. Jean Pranel, operni tenor, Radijski komorni zbor in Radijski orkester. Dirigent: Drago Mario Sijancec — 21.15 Smetana: Libuša, uvertura (plošče) — 21.25 O češkoslovaškem narodu in prazniku (g. urednik dr. Tine Debeljak) — 21.40 Smetana (plošče) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Češka lažja glasba (plošče).

Drugi programi:

Cetrtek, 27. oktobra: Belgrad-Zagreb: 20. Češke pesmi, 20.30 Češkoslovaški simfonični koncert — Sofija: 19.30 Klavir, 20.30 Orkestralni koncerti — Pariz: 19. Zahvalni koncert, 21. Poljske narodne, 22.30 Beethovenova sonata — Budimpešta: 20.30 Igra, 21.30 Orkestralni koncert, 22.30 Ciganski orkester — Trst-Milan: 21. Igra, nato pestra glasba — Rim-Bari: 21. Puccinijska opera »Turandot« — Dunaj: 20.10 Pester program, 22.30 Mednarodni koncert, 23. Narodna in zabavna glasba.

Petek, 28. oktobra: Belgrad: 20. Smetanova opera »Prodana nevesta« — Zagreb: 20. Koncertni večer — Sofija: 19.45 Opera — Varsava: 21. Zbor, 22. Klasična glasba — Budimpešta: 19.30 Opera, 22.30 Plošče, 23.10 Jazz — Italijanske postaje: 21. Simfonični koncert — Dunaj: 20.30 Dunajski klasični — Hamburg: 20.10 Severnoevropska glasba — Stuttgart: 19.30 Južnoevropska glasba, 20.15 Opera »Fignarova svatba« — Monakovo: 20.10 Vzhodnonpruski skladatelji — Beromünster: 21.20 Večer švicarskih skladb — Strassbourg: 20.30 Bizetov festival.

Ilse von Stach:

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

»Da, Margareta,« vkljike hvaležno Benjamin, »kolikokrat mi že nisi dal dobrega in pametnega sveta — nato ja objame in ji šepeta nežno kot zaljubljenec — »ali bi bil pač brez sveta v svoji neumnosti postal evangelijski pridigar in tvoj mož?«

Margareta se bolešno smehljala, Benjamin pa poskoči, si drgne od veselja roke in pravi: »Kaj se snideva jutri zvečer, bova z Avo pro- učevala »O svobodi krščanskega človeka« (De libertate christiana l. 1520), in dobila za vse nas iz tega zvečljica.«

Nato sta šla Margareta in Benjamin k počitku, Benjamin s tako življenjsko nemirnim srcem, da se je moral čuditi, zakaj mu daje ta pomlad moči, o katerih je v preteklih letih čutil komaj dih.

Druga dne — prvi, ki ga je preživela Avo po krepilnem spanju v velikem občutju svobode, je razgrinjalo zopet nebo posebno naklonjenost in milost nad Wittenbergom. Na grmicevju so se kazali debeli popki, ki bodo vsak trenutek počili. Zafraen je cvel v gredah. Kogar niso zadrževali domači opravki ali žalostna duša v hiši, je stal na vrtu in opazoval zemljo in nebo. Tako je storil Benjamin, Margareta je oskrbovala kuhinjo, Avo se je pa podila krog njega z Martinom. Kdor bi jo videl tako zaverovano v igro z otrokom, bi pač dvomil, če bo ista gospodična zvečer voljna resno poslušati in razumevati reformatorske spise. Toda, kaj se je zgodilo? S pojemajočim dnevom je prva v cela malemu Martinu, naj sedi z neko igračko tiha v kotu, in pobožno odprla knjižico o svobodi krščanskega človeka, v zavesti, da bo razvozljala sedem pečatov knjižje skrivnosti.

Benjamin se ni dal dolgo opominjati. Tudi

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žentlovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobel

2 čevljarska pomočnika za čolna dela sprejme Jože Balčez, Skofja Loka.

Strojnega mizarja

sprejme Stavbno mizarstvo J. Černe, Vižmarje št. 66. (b)

Razpisana je služba

organista in cerkovnika pri župni cerkvi v Planini pri Rakeku. Plača 630 din mesečno, pogrebna in poročna štolnina, dohodek enega travnika ter prosto stanovanje z električno inštalacijo. — Nastop čimprej. Prošnje s pričevali do 6. novembra na župni urad v Planini pri Rakeku. (b)

Kupimo

Omaro za knjige eno ali dve, kupi Anžič, Križevniška 2, Ljubljana.

Bukove gozdove

in jevsve hode kupimo. Ponudbe upravi »Slov.« v Ljubljani pod št. 16.915.

Kupim kompleks

ležišče kremenč. kamna »Quarz«. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kremenjak« 16.907. (p)

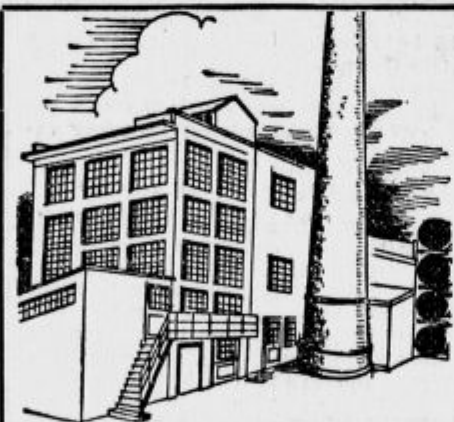
Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

CUNJE

krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovejno volno, govejo diako (arovec) — kupi vsako množino

Arbeiter - Maribor Dravska 15

KARBOLINEUM ZA SADNO DREVJE LOHSOL IN NEO-LOHSOL

Proizvaja in prodaja:

HRVATSKA INDUSTRIJA KATRANA B. ZAGREB, Radnička 29. Tel. 23-255 i 23-256 ZEMUN, Tvornička ul. 70. Tel. 37-317

Poselstva

Kunaver Ludvik

građbeno-strokovno obračuni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za navete brezplačno na razpolago. (p)

Prodamo

Kislo zelje, repo

in cele glave za sarmo, novo, prvovrstno, dobavljiva po brezkonkurenčnih cenah G. Erklavec, Ljubljana, Povšetova ul. 47, telefon 25-91. (i)

Nepremožljive hubertuse

dežne plašče in obleke, najboljši nakup: Presker, Sv. Petra cesta 14.

Kožuhovina

vseh vrst v velikih izbirah in po ugodnih cenah pri Josip Dolenc, krznar — Sv. Petra cesta št. 19. Telefon 22-62. (i)

Padavica (epilepsija)

krčlj, živčne bolezni in pomanjkanje spanja. — Zanesljivi in najboljši uspehi so se dosegli z uporabo skozi trideset let preizkušene

»Epilepsana«

Pobližnja navodila daje lekarna Fišter, Osijek III.

Stanovanja

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

IŠČEJO:

Štirisobno stanovanje komfortno, s kabinom, isčem za februar. Dopolje upravi »Slovenca« pod »Mirno« 16.884. (e)

Čitajte in širite »Slovenca«

SOBE

IŠČEJO:

Akademik

išče sobo s posebnim vodom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Cena zmerne« 16.921. (s)

Objave

Izjava

Horvat Jerica iz Majšperga nima z g. Karlom Vernikom iz Ptuja skupne gostilne in zato ni plačnica njegovih računov. (o)

Razno

Upokojenci

in osamele osebe dobe dobro domačo oskrbo v zdraviliškem kraju za 600 din mesečno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Lahko doživljenjsko« št. 15.714. (r)

Zivali

Kupim psa

volčje pasme, doberman ali dogo, 2—3 mesece star. — Ponudbe s ceno poslati na naslov: Anton Krusche, Turjak. (j)

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop. Telefonska številka 30-30

Izredna prilika ugodnega nakupa knjig!

Pod polovično ceno!

Zaradi pomanjkanja prostora smo se odločili, da odprodamo naslednje knjige pod polovično ceno:

Germano: Življenje sv. Gabrijela	din 10.—	sedaj skupno samo
Sv. čistost	din 5.—	
Samec: Za naše male	din 8.—	
Volc: Roka božja	din 10.—	
Turšč: Izgubljeni raj	din 10.—	
Sardenko: Dekliške pesmi	din 18.—	

Scharch: Spoved malih grehov	din 25.—	sedaj skupno samo
Potočnik: Dobri pastir, I. del	din 38.—	
Potočnik: Dobri pastir, II. del	din 40.—	
Potočnik: Dobri pastir, III. del	din 40.—	

Teraš: Za visokim ciljem	din 24.—	sedaj skupno samo
Teraš: Pri studenih zdravja in moči	din 24.—	
Teraš: Po stezah resnične popolnosti	din 24.—	

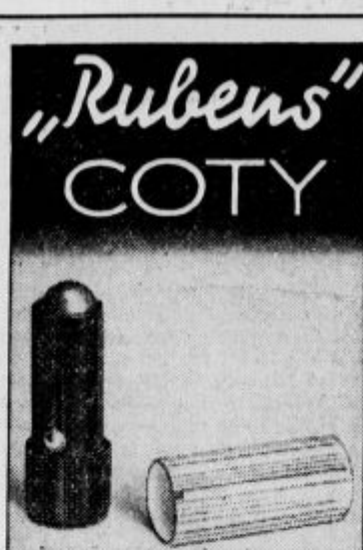
Volc: Otroci, I. del	din 25.—	sedaj skupno samo
Volc: Otroci, II. del	din 24.—	

Prekrasni govori dr. Mihaela Opeke, f. j. 21 knjig, skupna cena 408 din — — sedaj pa samo **din 200.—**

Kdor pa kupi v naši trgovini vsaj za din 50.— blaga, dobí krasno knjigo kot nagrado.

Poslužite se ugodne prilike, dokler traja zaloga!

TRGOVINA H. NIČMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

V ELEGANTNEM BAKELITNEM ETUI-U V VSEH MODNIH NIJANSAH Din 21.— (vložek Din 12.—).

Tapetniške delavce

dobre, takoj sprejem za večje delo. Zglasi se osebno v kavarni Kosak v Kamniku, ali pismeno na Prodnik. Stahovca pri Kamniku.

Iščemo

v Dravski banovini dobro vpeljanega

potnika

ki po možnosti razpolaga z avtomobilom.

Jupiter baterije i džepne lampe, Subotica